Ч. 147. Львів, второк дня 1. (14.) липця 1908. Річник XII.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цїлий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цїлий рік . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім недїль і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адмінїстрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Реклямациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Дипльоматичні зїзди.

(×) Европейска дипльомация розвинула останними часами незвичайну рухливість. Зїзди монархів, володарів, державників і мінїстрів в Росиї, в Скандинавії, в Анґлїї і Франциї викликують незвичайне зацїкавленє в полїтичнім сьвітї, переговори, договори, обміна дипльоматичних нот і такі инші прояви вказують на те, що полїтичне положенє в Европі зовсїм змінило ся і що тут і там виринають грізні хмари, що можуть спричинити велику бурю. Незвичайні, на великі розміри устроєні маневри фльоти на Північнім морі збільшають ще грозу. Нїчого отже дивного, що більші і менші держави европейскі намагають ся вглянути в сї незвичайні події, роздивити ся в сучаснім полїтичнім положеню, здати собі справу з відносин поміж поодинокими державами і володарями. Сими проявами поясняють ся сї зїзди державних володарів і дипльоматів.

Наспіло лїто, а в тім часї перериваютъ звичайно всї законодатні тїла свою роботу задля лїтного відпочинку, а тимчасом як раз починає ся найбільша рухливість в дипльоматичних кругах. Небавом має король Едвард приїхати до Ішлю, щоби нашому монарсї зложити ювілейні бажаня, але нема найменшого сумнїву, що сей приїзд буде також нагодою до далекосяглих полїтичних переговорів і умов. Мінїстер загр. справ Ізвольский має прибути небавом на лїки до Карольових Варів, а сим покористує ся, щоби зустрінути ся з бар. Ерентальом. Італїйский мінїстер загран. справ Тітонї, що гостював вторішнього лїта на Семерінґу у бар. Еренталя, запрошений сим разом на Моравію до одного італїйского князя Фрассо, на єго добра, а се дасть єму добру нагоду побачити ся і поговорити з бар. Ерентальом. В найблизших днях приїздить до Відня румуньский мінїстер загр. справ Стурдза, щоби обговорити з нашим мінїстром положенє на Балканї.

Досить згадати Мірцштеґ і Реваль, а можна буде собі пояснити сю рухливість і непосидючість европейскої дипльомациї. Ледво одинайцять лїт проминуло від часу зближеня і порозуміня поміж Австриєю а Росиєю а десять лїт з часу Мірцштеґскої проґрами, а тепер в дїйсности нема анї одного анї другого.

Ізвольский і бар. Еренталь, розглянувши ся у відносинах на Балканї, не можуть собі щиро сказати, що там они поправили ся, а зближенє між Анґлїєю і Росиєю, до котрого довів Ізвольский в Ревлю, не причинило ся зовсїм до втихомиреня на Балканї, до обезпеченя спокою і переведеня реформи в Македонії. Ще нїколи не було там заостренє таке яскраве, ще нїколи не полило ся там стілько крови, як з того часу, коли Росия перехилила ся до західноевропейских держав.

Ворогованє між Сербією а Болгариєю дійшло до того, що кождої хвилї можна побоювати ся вибуху, а в Македонії ведуть сербскі, болгарскі і грецкі ватаги завзяту боротьбу не з Туреччиною а поміж собою. Убийство Шемзі-паші музулманами, одного з головних дїячів македоньских реформ, стає певним доказом, що й музулмани намагають ся виступити на македоньскім боєвищу, а тодї релїґійні і народні пристрасти вибухнуть з цїлою силою ориєнтального завзятя. Ся проява не може бути байдужною для короля Едварда, під котрого скиптром проживають і мілїони музулмав, а буря викликана на Балканї може легко перенести ся до Азиї.

Балканьске питанє дійшло тепер до вельми грізного ступня, на полїтичнім овидї висувають ся грізні хмари болгарско-сербскої війни, турецкі війска бунтують ся, султан опирає ся дальшому обмежованю своєї володарскої власти, а Анґлїя намагає ся вихіснувати сї відносини в свою користь. Анґльо-росийске зближенє і порозумінє в Ревлю в балканьскій справі мало відсунути на бік Нїмеччину, одначе через те мирний розвиток справи попсував ся і се зрозумів мінїстер Ізвольский, що без Австриї не можна на Балканї нїчого вдїяти, що за Австриєю стоїть не лише Нїмеччина але й Румунїя, котрих союз має для Австриї велику вагу. Тим то мінїстер Ізвольский приневолений зїхати ся з бар. Ерентальом, щоби обговорити балканьску справу. Ізвольский відчуває се дуже добре, що дорога на Балкан веде на Відень, що Анґлїя і Франция занадто далекі від Балкану, щоби могли безпосередно впливати на полагоду відносин тамошних і що лише Австрия спільно з Росиєю можуть успішно довершити задачі уладженя відносин на Балканї, що ворохобня на Балканї може для обидвох сих держав викликати грізні наслїдки і небезпечности, які виринають з заостреня між Сербією а Болгариєю. Тимто важні справи буде обговорювати бар. Еренталь з мінїстром Стурдзою і Тіттонїм, а також з мін. Ізвольским, котрий неперечно в порозуміню з Анґлїєю глядить порозуміня з Австриєю.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

Посольска палата занимала ся минувшого тижня наглими внесенями і доволї їх полагодила. Передовсїм вела ся розправа про внесеня пп. Гайна і Брайтера що до конфіскат в Чехах і в Галичинї. Обидва бесїдники жалували ся, що в названих краях прокуратори поступають вельми строго супроти печати, що число конфіскат значно тепер збільшило ся, так що відносить ся вражінє, мовби поступованє усунене свого часу д-ром Кербером знов вернуло. Мінїстер судівництва др. Кляйн заперечив рішучо сему, мов би то тепер видано які довірочні прикази що до конфіскат до прокураторий і полїт. властий. Він признав, що в области львівского висшого суду і в Чехах збільшило ся число конфіскат, але пояснював се великим роздратованєм наслїдком подій в Коропци і Чернихові і атентату на намісника. В Чехах причинило ся до збільшеня конфіскат заостренє национальних суперечностий і систематична нагінка на війско та зріст анархістичних брошур. Також боротьба на релїґійнім полї переходила нераз законні границї.

Вельми горячу розправу викликало нагле внесенє Дашиньского, щоби в р. 1909 приступлено до будови водного каналу Відень-Краків і то на обох точках рівночасно, а ся розправа перемінювала ся місцями в острі дияльоґи між Дашиньским і Штайнвендером. Однак се внесенє поперте христ. суспільниками одержало вимагану більшість двох третин і стало ухвалене.

В пятницю полагодила палата ще внесеня пп. Фресля і Хоца, що відносили ся до дорожнї вугля і картелїв. В сїй розправі забрав слово мінїстер Ґессман і в довгій промові пояснив справу достави вугля. Правительство дбало вже останними часами, щоби більше доставлювано на торговицї вугля, а установлена в тій цїли мінїстерствами комісия подала в тій справі відповідні предлоги. Мінїстер сподїває ся, що намірене заведенє опалюваня льокомотив ропою причинить ся до подешевленя вугля і прирік в більших і менших містах потворити склади вугля. Заостренєм приписів робітничих сподїє ся він довести до більшої продукциї в державних копальнях.

Після полагоди сих наглих внесень приступила палата до розправи про закон о підвисшеню континґенту новобранцїв в кр. оборонї о 5000 людий. Розправа не прибрала ширших розмірів так, що ще того самого дня можна було закон ухвалити. Мінїстер кр. оборони Ґеорґі повторив заяви зложені вже в комісиї і запевнив, що на случай ухваленя закона буде удїляти жнивних відпусток і знесе війскові вправи в одинайцятім і дванайцятім роцї

служби. Що до дволїтної служби висловив мінїстер конечність довгої переходової доби. Проти закона окрім соціялїстів виступив п. Куранда, вказуючи на те, що підвисшене стану кр. оборони не повинно бути односторонне а переведене в звязи з підвисшенєм стану спільної армії.

Закон ухвалено опісля в другім і третім читаню, відтак приступила палата до розправи над законом про пособлюване незасібним родинам резервістів, покликаних на вправи, котрий остає в певній звязи з предлогою про континґент новобранців в кр. оборонї. Після промови референта відрочено засїданє.

Коли державна рада закінчить засїданя, незнати ще певно. Деякі думають, що вже в слїдуючий четвер, инші припускають, що перед 22-им не висохне струя посольскої вимови, хиба що лїтна жара приневолить послів до відроченя нарад. Відтак зібралаб ся держ. рада імовірно аж в останних днях жовтня позаяк около 23. вересня мають зібрати ся делеґациї, сим разом в Пештї, а наслїдком того держ. рада не вспіла би знов по конець 1908 р. ухвалити буджету на 1909 р. Чи краєві сойми зможуть зібрати ся у вересні і полагодити конечні справи, передовсїм буджет на 1909, нема певности, хоч мінїстер-президент дав в сїй справі приречене.

Заграница.

Пересиленє в Сербії триває дальше, бо переговори між обидвома радикальними сторонництвами що до реґуляміну і верифікациї виборів не довели до порозуміня і розбилися. Виринули також суперечности що до справи апанажі для наслїдника престола, котрої вставленя до буджету на 1909 р. домагають ся старорадикали. Велимирович зложив у руки короля свій мандат що до утвореня правительства. Корона буде змагати до того, щоби довести до порозуміня між обома сторонництвами тим більше, що дійсно порозуменє послїдувало що до обидвох головних питань (буджету і торгового договору з Австриєю). Король пересправляв з Пасичом і Мильовановичом. Сей останний радив утворити коалїційне мінїстерство, котре мало би перевести буджет крім апанажі і торговий договор а відтак нов вибори. Сподївають ся, що прийде до порозуміня, бо проволока пересиленя викликує невдоволенє в краю.

Росия має також свій §., але не 14-ий, а 13-ий. Дума обставала при своїм опорі що до ухваленя вимаганих мінїстром війни засобів на маринарку, хоч держ. рада заняла була прихильне правительству становище і була за ухваленєм $11^1/_2$ мілїона рублїв на панцирники. Отже опір думи зломано тим способом, що на основі §. 13-го входить в житє буджет з минувшого року, в котрім були вставлені потрібні квоти на будову панцирників.

Мінїстер Ізвольский має зїхати ся з початком вересня з бар. Ерентальом в Карльсбадї. Сему зїздови приписують велику полїтичну досяглість в справі македоньского питаня і тому сїй справі присьвятимо окрему статю.

В португальскім парляментї прийшло сими днями до яскравих протимонархічних заяв. Дисиденти перебивали монархічному националїстови Пінґеро Торрес, котрий обговорював справу задатків для королївскої семї, так зависто, що президент був приневолений перервати засїданє палати.

Революцийний рух в Перси триває дальше. З Петербурга подають про події в Персиї на основі самостійних справоздань вісти, котрими намагають ся оправдати поступованє полковника Ляхова. Мав він приказ здержувати ся від уданої участи в полїтичних боротьбах. На случай дїяльного виступленя проти парляменту мали росийскі офіцири приказ ужити до сего перских офіцирів. Останні події були викликані заговором, котрий грозив личній безпечности шаха. Ляхов був отже своїми інструкциями обовязаний боронити шаха. Підчас облоги мечети 23. червця поступав Ляхов на основі порозуміня з шахом і мав злуку з палатою, де находили ся міністри і многі посли меджлїсу. Колиж рос. посол в Тегерані дізнав ся, що шах хоче Ляхова заіменувати ґенерал-ґубернатором в Тегерані, запротестував проти сего і ґенерал-ґубернатором став Моаєд ед Довлєт. Наслїдком проголошеня стану облоги підчинено Ляхову все військо в Тегерані яко начальникови залоги і єму поручено охорону столиці Коли Ляхов оповістив розпорядки для удержаня ладу видані з порученя шаха і ним затверджені, просив рос. посол шаха, щоби сї розпорядки заступив приказами, котрі видали перскі власти. Також серед звичайних відносин належить охорона столиці і дбалість про безпечність посольств і заграничних поселенців до начальника козацкої бриґади.

До Петербурга звіщають дальше з Тебріс, що наслїдком недостачі хлїба положенє там стає щораз грізнїйше. В деяких мечетах підбурюють проти правительства, базарі позачинювані. Богатші купці утїкають з Тебріс, лишивши свої товари. Убито около 370 а ранено около 700 осіб. Недалеко Тебріс відкрито велику фабрику бомб.

В льондоньскій палатї посольскій внесено інтерпеляцию в тій справі, на котру відповів секретар загр. справ Ґрей, що шах прирік удержати конституцию і тому нема причини вмішувати ся в справи Персиї, та що подковник Ляхов поступав після приказу шаха а Росия не мала на се нїякого впливу. Тим то нема основи до дальшої інтервенциї.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Калєндар.** Ві второк: руско-кат.: Косми і Дам.; римо-кат.: Бонав. Еп. — В середу: руско-кат.: † Пол. Ризи Пр. Богор.; римо-кат.: Розісл. Апост.

— **Ювілей радника двору Вратослава Ягіча** відсьвятковано дуже тихо. Зложила ся на се в першім ряді недуга жени Ювілята, яка на пару неділь перед ювілеєм зломила ногу, в другім ся обставина, що комітетови, який займав ся уладженєм ювілейного сьвята відмовлено на університетї салї. Годї думати, щоби віденьскі Нїмцї побоювали ся наслїдків овациї для славяньского ученого. Радше треба ствердити, що віденьских Нїмців так дражнить славяньска мова, що не відступлено салї для поданованя навіть одного із сьвіточів віденьского університета, чоловіка, якого прізвище буде на довгі віки єго окрасою, який, хоть Славянин, вложив в нїмецку літературу бога то своєї працї. Не дармо виголосив недавно посадник Відня, др. Люеґер, промову, в якій бажав, щоб Чехи, яких в Відни живе близько чверть мілїона стали... добрими Нїмцями. Задля сих прикрих відносин забажав проф. Ягіч, щоби ювілей відбув ся по змозї тихо, до чого комітет мусїв приминити ся. Дня 4. липця, отже на два дни перед ювілеєм, явили ся професови-славісти віденьского університета в мешканю Ювілята і вручили єму пропамятну книжку, видану єго учениками, старшими і молодшими. Дня 5. липця проф. Ягіч виїхав на сталий лїтний побут до Семерінґу, де в кругї родини провів ювілей свого сїмдесятилїтя. Гостї, що прибули на ювілей, мусїли вдоволити ся висилкою телеґрам. З Русинів прибув на ювілейне сьвято проф. Студиньский, який рівнож дня 6. липця вислав в своїм імени та в імени фільольоґічної секциї наук. тов. ім. Шевченка привітну телеґраму, а дня 7. липця зложив на руки зятя проф. Ягіча, д-ра Решетара, щирі желаня і книжку, яку від себе присьвятив ювілятови. Замітити треба, що з під щасливої руки проф. Ягіча вийшов цїлий ряд докторів фільософії Русинів, як др. Клявдий Білиньский, др. Іван Франко, др. Кирило Студиньский, др. Олекс. Колесса, др. Іван Брик, др. Сьвятицкий, др. Щурат і богато инших, з яких значна часть остала вірною науцї і науковій працї. Не менша також заслуга проф. Ягіча в тім, що чимало місця присьвятив він в своїм знаменитім „Archiv für slavische Philologie“ для прояснення нашого культурного житя. На ювілей наспіло чимало дарунків в видї книжок і кількасот телеґрам. Можна би лише побажати, щоби Достойний Ювілят прожив ще цїлі десятки лїт і щоби ся молодеча енергія, якою він по нинї відзначає ся, не опустила єго протягом дальшого житя на велику користь науки і культурного житя Славянщини.

— **В справі збиранья складок на провінциї СС. Василиянками.** При Інститутї вихованців для дївчат в Станиславові, будучім під зарядом СС. Василиянок, кромі принятого більшого числа учениць в сїм роцї шкільнім, отворено ще й приватну семінарию жіночу з викладовою мовою руською. Дїло для вихованя дївчат руских піднято велике, а з тим помножились і видатки, жерел однак на покритє тих видатків нема нїяких. СС Василиянки з власних скромних фондів удержують цїлий Інститут і приватну семінарию жіночу. Щоби однак придбати троха фондів, виєднали собі позволенє у ц. к. намісництва у Львові на збиранє у жертволюбних людей складок на повисшу цїль в цїлій східній Галичинї. Дві з Сестер Василиянок жертвувало ся ходити для збиранья тих складок. Коли зважить ся, як великої ваги є в житю суспільнім і родиннім релїґійне вихованє женщин, і коли таке вихованє під опікою монахинь вповнї є забезпечене, то напевно нїхто не повинен жалувати лепти на так високо-гуманну цїль і з отвертими, щирими руками повинні Русини принимати ті дві квестарки в своїх домах і не жалувати для них труду і вказівок до дальшого збиранья, а Всеч. Духовеньство зволить кромі сего само занятись складками і тїже пересилати під адресою Епископскої Консисторії або під адресою Заряду Інтернату СС. Василиянок ул. Заболотівска ч. 13. в Станиславові.

— **Філія рускої ґімназиї у Львові**, як мала сего року чотири кляси, дістане в осени V. клясу. До I. кляси сеї філії зложило вступний іспит перед ферiями 90 хлопців, а в головнім заведеню 120.

— **Руска ґімназия в Перемишлї.** В звітї дирекциї сеї ґімназиї за 1907/8 рік шкільний поміщено у вступі цїкаву розвідку проф. Ореста Авдиковича п. з. „Критичний розбір що важнїйших оповідань Ол. Конїського“, яка займає 25 стор. вел. 16 ки. З властивого звіту вимаємо дати в такім порядку, як там наступають. Учительский збір числив 35 сил до обовязкових предметів, а 7 сил до надобовязкових. Поміж першими крім директора (на відпустцї) і управителя ґімназиї (проф. Зарицкий) було трех катехитів, 6 професорів, 5 дїйсних учителїв, 5 іспитованих заст. учителїв і 14 неіспитованих. Дальше слїдує спис змін в учит. зборі і важнїйші розпорядки шкільних властий та плян науки в поодиноких клясах. З рубрики „наукові прибори“ дізнаємо ся, що бібліотека учителїв збільшила ся о 119 наукових творів і числить 1837 творів, бібліотека учеників побільшила ся о 150 творів руских (всего разом 794), о 70 польских творів (разом є 696), а нїмецких

о 53 (разом 621 творів). Історичний ґабінет має 154 приборів (о 4 більше як в попер. році), в природописнім ґабінетї і в фізикальнім докуплено по кілька оказів і приборів, а в археольоґічнім є 9 моделїв. На 5-ох дальших сторонах містить ся статистика заходів біля фізичного розвитку молодїжи. Вповнї похвальна річ, що дирекция подбала, аби ученики уживали ховзанки і купелїв у ваннах зимовою порою, а купелїв в Сянї в лїтї і що уряджувано прогульки молодїжи під проводом учителїв. Помочи бідним ученикам удїлювали: Бурса ім. св. О. Николая (97 учеників постійно, а 20-ом харч), Церк. брацтво св. О. Николая (грошеві запомоги), Тов-о ім. св. Кирила (видано 710·50 К на мундурки) і з жертв зложених на руки дирекції ґімн. (1007·23 К).

Статистика учеників: З початком шк. року вписало ся 869 публ. і 11 приватних учеників до 17 кляс. Найбільше (69) учен. числила кл. IIa і (68) Ia. Серед року прибуло 16+7 учен., а виступило 85 (найбільше в Ia 11, IIIa 10). Поодинокі кляси мали віддїлів: I—3, VIII—1, решта по 2 віддїли. Ученики були родом: 47 з Перемишля, 176 з перемиского повіта, 573 з инших повітів Галичини, 2 з Буковини, а по 1 з Чех і Дол. Австриї. Що до рідної мови учеників було: 784 Русинів, 14 Жидів і 2 Поляків. Що до віроісповіданя: 779 гр.-кат., 1 римо-к., 1 гр.-орієнт. і 19 мойсеєв. ісповіданя. Вік учеників обнимав период 18 ти лїт а се від 10 до 28 лїт (3 в VIII клясї). Цїкаві дати подає нам стан родичів учеників: Найбільше було селяньских синів — 356, потім йдуть сини сьвящеників 153, міщан і ремісників 124, державних слуг 40, нар. учителїв 37, купців 36, урядників 26 ітд. Клясифікация: перших з відзначенєм було 59, перших 598, поправок 85, двійок 31, трійок 19, неклясифікованих 8. Шкільну оплату платило в II півроцї 130+8 учеників в квотї 4920 К (в I півроцї 190+3 в квотї 5970 К). Стипендистів було 19 на заг. квоту 4.255 К.

— **По бурі в силянцї води.** В справі непорозуміня проф. Макаревича зі студентами відбуло ся в суботу на львівскім унїверситетї віче, на якім ухвалено резолюцию з жаданєм, аби проф. Макаревич на руки делеґатів перепросив загал обиджених студентів, а лично перепросив безпосередно інтересованого студ. Шрама. Проф. Макаревич сповнив волю студентів і підписав всїм фреквентацию.

— **Катастрофа на зелїзниці.** На шляху Львів-Янів між стациями Рісна польска а Рісна руска підложив хтось вчера на шини на містку дубову грубу і довгу лату, вирвану з містка. Наслїдком того вискочила із шин машина, службовий віз і перший віз особовий поїзду, що їхав коло 1. год. в полудне з Янова до Львова. З подорожних оден упав жертвою катастрофи. Є ним Володислав Бар, аптикарский ученик з Янова, який упав з платформи на шини і втратив обі ноґи. Зі Львова прибув безпроволочно ратунковий поїзд і забрав раненого та инших подорожних до Львова. Рух поїздів буде відбувати ся на тім шляху через пересїданє аж до усуненя перепони.

— **Нові департаменти намісництва.** Намісник зарядив утвореня VII/d департаменту намісництва, який буде обнимати головні справи що доси належали до дорогового віддїлу VII б департаменту, а се: 1) технїчні справи дорогового будівництва і 2) справи тих водних будівель, які виконують ся коштом дорогового фонду для забезпеченя мостів і державних гостинців. Управу того департаменту обняв радник будівництва Валериян Піхль. Намісник зарядив також віддїленє аґенд V. департаменту намісництва (справи висших шкіл: унїверситети, політехнїка, акад. ветеринарна) від II і III секциї кр. Ради шкільної, з якою були они доси получені спільною управою старости д-ра Антона Цоля і поручив управу того департаменту старості Антонови Шультісови. Заразом заряджено утвореня для того департаменту окремого віддїлу рахункового. Дотичне розпорядженє війшло в житє дня 11. с. м.

— **Найдені римскі гроші.** В селї Касперівцях, залїщицкого повіта, викрили пастухи на скарбовім пасовиску ґр. Баворовского, при дорозї, що веде на запад ріки Серета з Касперовець до Лисичник, значний скарб римских монет. Скарб лежав укритий в рові під великим каменем, який з часом підмулила дощева вода, виполїкуючи кілька монет на верх. Хлопець Володимир Мартинюк з Касперовець побачив ті монети і почав порпати під каменем дальше, добуваючи чим раз більше срібняків. Відтак збігли ся пастухи, камінь перевернули і в протягу трьох днїв видобули з того місця кілька кільоґрамів срібних монет (около 1.000 штук) розсипаних вільно в земли без нїякої посуди. Переважну часть найдених монет забрав управитель дібр ґр. Баворовского, якому як властителеви ґрунту належить ся після австр. закона половина скарбу, решту хлопці породавали або розпродали цїкавим людям. Монети всї срібні і однакової величини (завбільшки наших 10 сотиків) заховали на собі дуже виразні поголївя римских імператорів (від Ґадрияна до Александра Севера рр. 117—235 по Христї) і досить виразні латиньскі написи. Є то т. зв. сестерцї (nummus sestertius), монета об гова, уживана в римскій державі так в часах республики так цїсарства. Викритє їх по сей бік Днїстра сьвідчить що римскі когорти і кастеллї в часї найбільшого розросту римскої держави мусїли сягати аж в сї сторони. Замітно, що перед кілька лїтами в тій самій околици (в Михалкові над Днїстром) викрито в подібний спосіб дуже цїнний скарб золотий.

— **Неурожай.** На Волинї спинили роботу 48 парових і 300 водних млинів, бо не мають що молоти. Минулого року збіже хибило, а сего року не буде лучше. З Буковини доносять, що наслїдком посухи нема паші для худоби. Селяни збувають ся худоби за безцїн. Збіже також недописало так, що хлїборобам грозить голод.

— **Найславнїйший селяньский хор на Українї.** Дня 5. с. м. в селї Охматові відбув ся концерт народного хору Порфірия Демуцкого. Уже пятнайцять лїт співає хор, і кождий, хто тільки цїкавить ся українською піснею та музикою, знає єго, або хоч чує про него. Що року лїтом біля Петра д. Демуцкий дає концерт у Охматові і що року на ті концерти збирає ся все більше та більше слухачів. Концерт з дня 5. с. м. був особливо вдатним. На сей раз більшість пісень хор співав з акомпанїяментом невеличкої орхестри, що робило загальне вражінє надзвичайно гарним. Щоб дати спроможність красше дослухатись слів, видано окрему брошурку: „Текст пісень концерту 1908 року в Охматові“; тут з початку була подана програма концерту, а далї йшов текст 54 пісень. Навсправжки хор проспівав ще більше пісень, бо замісць так зв. „bis-ів“ виконано нові пісні. Репертуар хору надзвичайно великий і ріжнородних, він складає ся з колядок та пісень: лїрницких, петрівочних, салдатских, до танців; виконано на голос народнїх пісень кантату „Бють пороги“. Всї хори були гарні. Народ виляв у пісню і своє горе і свої радощі; тимто усякий слухач знаходив в них щось відповідне свойому настроєви. Одно тільки єднає усї ті пісні, які співає Охматовский хор; то — щиро народнїй український їх кольорит. Що хор не співав би, чи лїрницкий кант про страшний суд, чи яку уличну або побутову пісню, слухач завше відчуває в єго співі відгомін своєї рідної сторони. На концерт зїхалось безлїч слухачів не тільки з окружних сїл, але навіть з далеких міст. Сїльске житє небагате на культурні сьвята, як сей концерт; тим то усякому кортить поїхати послухати єго. І справдї, послухати було чого. У Охматові українська пісня ще не розбрилась в течії загально-европейской музики, ще осталась цїлком народною. Д. Демуцкий серед самого народу будить пошану до свого музикального ґенія, до української пісні і за се усякий, хто ту пісню любить, повинен сказати єму велике спасибі. (За „Радою“).

— **Кровава пригода.** Підчас суботнього цьвітового „корза“ на ювілейній виставі в Празї наполохала ся чвірня коний при повозї, в якім їхала вдова по мінїстрі скарбу п. Казимира Кайцльова зі своїм судженим підпоручником 3. пол. уланів Ґеорґеовичом і бар. Надгерним з Відня. Коні перелякали ся штучних огнїв і впали в товпу, серед якої настав страшний переполох. П. Кайцльова і оба єї товариші вилетїли з повоза, причім она покалїчила ся легко а оба мужчини тяжко. Під копитами коний згинула артистка ческої опери п-на Славиньска, 18 осіб віднесло тяжкі рани, а поверх 30 осіб покалїчило ся легко.

— **Помилуванє послів першої рос. думи.** Льондоньскі дневники доносять з Петербурга, що цар має помилувати всїх засуджених на 3 місяцї вязниці б. послів до I. держ. думи, що підписали виборску відозву. Помилуванє має наступити дня 30. с. м., се є в роковини народин царевича.

— **За крадїж пасхи.** В селї Снятичі в Холмщинї місцевий суд розглядав недавно цїкаву справу. Підчас великодних сьвят кількох хлопців католиків закрало ся до комори православного Русина і вкрали пасху. Збиточників засуджено на 3 місячну тюрму.

— **Днїпрові раки.** Перед 12 лїтами вигинули були в Днїпрі всї раки з причини глистної хороби. Перед 3 лїтами розведено знова раків в Днїпрі так, що тепер вистачає раків не лише для цїлого Київа і прибережних міст (по 35 до 40 копійок за сотню), але висилає ся тисячами до Москви.

— **Новий спосіб осьвітлюваня сцени.** Щоби не було таких острих переходів від сьвітла до тїни, Фортуні в парижскій Великій Опері, замість рампи вигадав инший спосіб осьвітлюваня сцени. Сьвітло стелеть ся по сценї від рефлєкторів, зроблених з атласу ріжної краски, які відбивають від себе сьвітло, що йде на них з боку. Специяльний механїзм дає спроможність реґулювати силу і нюанси сьвітла і кидати на сцену природне осьвітленє, подібне до атмосферного.

— **Час то грошї.** В пристани в Ліверпулї стояв корабель готовий до виїзду. Якийсь молодий, елеґантно убраний пан, очевидно з купецкого стану, пращав ся на помостї з якоюсь дамою, котра мала тим кораблем відїздити. Він устиснув єї кілька разів і поцїлував а відтак пішов чим скорше, щоби дати ся перевезти на беріг. На березї побачив він якогось мужчину, котрий видко не мав що робити і розглядав ся, тому спитав єго, чи не хотїв би він заробити собі пять шилїнґів (6 К).

— Чому би нї! — відповів той живо.

— Видите онту даму в чорній сукни на кораблї?

— Виджу, відповів робітник.

— То моя жінка, що їде до Нового Йорку. Она буде певно чекати, щоби я тут постояв та вимахував хусточкою, аж корабель відпливе так далеко, що вже нїчого не буде видно Може нї?

— Розуміє ся, що так!

— Але у мене нема на то часу, бо я дуже занятий. Моя жінка трохи не довиджує і длятого то нїчого не зашкодить, коли ви за мене будете вимахувати хусточкою. То велика біла хусточка з червоними берегами, котру она пізнає, що то моя.

— А як ваша жінка буде дивити ся через дальновид?

— В такім случаю будете мусїли заслонити собі лице, так, щоби то здавало ся, що плачете.

— Але то буде два шилїнґи дорожше коштувати.

— Нїчого не вадить — час то грошї. Лиш уважайте добре. Можете їй послати й кілька поцїлуїв рукою. Скажім: по три пенси за штуку.

Глянувши на годинник, побіг купець чим скорше до міста. Єго заступник сповнив совісно принятий на себе обовязок а тота робота так єму сподобала ся, що він постановив собі стати фаховим пращальником.

— **Дрібні вісти.** В Новошицях коло Журавна ударив грім дня 6. с. м. в хату Гриня Михайлишина і запалив хату. Від огню заняло ся пять сусїдних домів і згоріли до тла. Шкода 5.000 К була обезпечена в „Днїстрі“. — В Радівцях на Буковинї застрілив ся підпоручник

22. п. краєв. обор., Кробоф. Причиною наложеня на себе руки мали бути довги. — Вінчанє п. Григория Скаскового, укінч. богослова, п-ною Евгенією Дурбаківною відбуде ся дня 14. с. м. в Божикові. — Львівску Фільгармонію винаймив директор театру п. Геллєр і буде в ній уряджувати концерти, а також проби театральні. — При сегорічнім тягненю льосів м. Кракова гол. виграна в квоті 50.000 К упала на льос ч. 56.364 і хоч від часу тягненя минуло кілька місяців, ще ніхто не зголосив ся по гроші.

Оповістки.

— **З станиславівскої епархії.** О. Клим. Злепко, парох в Серетї і завідатель деканата сучавского, вістав заіменований дійсним деканом тогож деканата і радником епископскої консисторії. — Увільнені від іспиту конкурсового оо.: Еміліян Гагацкий, парох Стінки на 6 літ і Йосиф Кучиньский, парох Паріпа на 6 літ. — Увільнені оо.: Петро Павлюк з посади завідателя в Давидківцях, Володимир Антонович з посади завідательства в Боднарові, Іван Лабач з посади сотрудника в Серафинцях, Нестор Гавацкий з посади завідательства в Ямниці, Антін Калята з посади сотрудника в Пасічнім і Павло Хома з посади приватного сотрудника в Зарічу. — Введені оо.: Іван Лабач яко завідатель в Ямниці, Антін Калята яко приватний сотрудник в Пробіжній, Василь Залуцкий яко сотрудник з правом управи в Балинцях, Константин Карачевский, неопресвитер яко приватний сотрудник в Зарічи і Евстахій Гордійчук неопресвитер яко приватний сотрудник з правом управи в Кулачківвцях. — Намісництво визначило дотації для сотрудника в Гарасимові і для четвертого сотрудника в Станиславові. — Віднесено ся до намісництва о платню для прив. сотрудника: в Дзвинячи, Білобожниці і в Космачи, дек. богородчаньского. — Рукоположені в пресвитери: Евстахій Гордійчук і Константин Карачевский. — Відпустку для поратованя здоровля дістали оо.: Іван Коцюба з Тисьменицї на 7 неділь, Порфирій Ступницкий з Товмача на 2 неділї, Діонізий Вакулиньский з Русова на 6 неділь, Ілия Котів з Хотимира на 4 нед., Юліян Дрогомирецкий з Яргорова на 2 міс., Михайло Левицкий з Ланчина на 2 міс., Єроним Темницкий з Дзвиняча на 1 міс., Лев Струтиньский з Космача на 3 міс., Александер Руденьский з Невочина на 4 нед., Юліян Ставничий з Мишина на 4 нед., Іван Сїменович з Лисця старого на 2 міс. і Корнило Дрогомирецкий з Ясенева пільного на 3 місяцї.

— **Презенту** на парохію Побереже коло Єзуполя дістав о. Николай Анастазиевский.

Телєграми

з дня 13. липця.

Рим. Масоньска рада міста в Римі ухвалила 57 голосами проти 3, знести науку релїгії в школах.

Петербург. При кінци суботного засіданя держ. думу відчитано царский указ, яким відрочує ся думу до 28. жовтня с. р.

Рабат. Султан Морокка в товаристві Махзена відїхав до Марокеша.

Економічні вісти.

— **Рахунок „НАРОДКОЇ ГОСТИННИЦЇ“** за місяць червень 1898.

Стан довжний:

1. Удїли	20.120·31	23052·30
Фонд резервовий	2.931·66	145.450·89
1. Вкладки:		
Стан з поч. м.	145.450·89	
вложено	4.212·03	
винято	1.292·06	
Стан з кінц. м.		148.370·86
3. Позички затягнені:		
Стан з початком м.	243.891·56	
затягнено	6.000·—	
сплачено	5.700·—	
Стан з кінцем м.		244.191·56
4. Сальдо відсоток		13.552·05
5. На рахунку біж. кредит.		15.304·39
6. Инші позиції стану довж.		—.—
7 Зиск з року 1907		1.824·64
Сума		446.295·80

Стан чинний:

8. Недвижимости		339.688·83
9. Льокациї		197.43·31
10. Кошти адмінїстрацийні		6.240·35
11. Готівка		1.059·21
12. Інвентар		28.705·89
13. Инші позиції стану чин.		15.072 79
14. Вінда		10.966·97
15. Інсталяция елєктрики		8.409·89
16. Устройство		16.408·56
Сума		446.295·80

Банк гіпотечний	178.091·56	с 4%
Гал. Каса Щаднича	2.500·—	„ 7 „
Банк Краєвий	8.000·—	„ 6 „
Союз Кредитовий	54.500·—	„ 5½
Приватні	1.100·—	„ 0 „
Сума	244.191·56	

Членів прибуло 2 убуло 1, остало з кінцем червня 1908 року 516 з 1057 деклярованими удїлами в сумі 21.140 К. Стопа процентова від вкладок 5 прц.

Львів дня 30. червця 1908.

Дирекция.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрация і кавярня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 12. с. м.: Омелян Терлецкий, Тернопіль; Петро Бріль, Бережани; др. Гн. Гвоздецкий, Липиця; Іван Будний, Жовква; др. Еміль Савицкий, Тернопіль; Іван Ґурний, Вадовиці; Володимир Миколаєвич, Самбір; Адольф Бріль, Перемишль; Ізаак Шляф, Перемишль; о. Лев Сїлиньский, Рожнів; Михайло Моровик, Рожнів; Дмитро Стасинець, Станиславів; Андрій Мир, Лїски; Василь Рихвицкий, Краків; Дмитро Коваль, Синевідзко вижне; Микола Шута, Капустинці; Антін Заревич, Синевідзко нижне; Ілярїон Герасимович, Скалат.

На жнива!

СЕРПИ КОВАЛЬСКІ з черенями в дуже добрім виробі, власноручний виріб з найлїпшої анґлїйскої сталї, краєва форма з довготрева лими дрібними зубцями, дуже остріі наручні, легко перетинають збіже, що его в руках мало чути, а люде не мучать ся в жниві; одним серпом можна жати кілька літ. Ціна за 1 серп 60 сотиків. Менше від 10 штук не висилаєсь а більше кілько хто хоче. На кожде замовлене прошу присилати 1 К задатку а відразу замовленє на переказї. Замовляти під адресом

Йосиф Заблоцкий,
варштат виробів серпів краєвих
в Роздолї (Галичина).

Морелї найкрасшої якости, щоденно свіжо зривані з дерева, 5 клґр. кошик franco 3 К 80 с. Пересилка зелїзницю 4 кошиків 14 корон.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(9—12)

РУСИНИ! Жадайте у всїх трафіках, торговлях і крамницях лише тутох і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгена Біліньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педаґоґічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Цїнник машин
до виробу дахівок цементових

з всякими потрібними поясненями видала
СПІЛКА ДЛЯ ГОСПОДАРСТВА і ТОРГОВЛІ
в ПЕРЕМИШЛІ

і своїм відборцям вже розіслала. Хто его ще не одержав най до нас напише, а вишлемо безпроволочно даром і оплатно. Разом з тим цїнником розіслали ми і цїнник штучних навозів.

Дирекция.

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохіяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Сїчей“, зарядів шкіл ітд.

виконує як найлїпше, чого доказом численні **признаня**

Д. Вайс

артистична робітня ритівничa **у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29.** (Пасаж Оранжа).

(9—?)

Працюйте і шадїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, **удїляє позички на скрипти** за інтабуляцию на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах півчних виносить рата амортизацийна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслї приймають ся тілько **3 місячні,** з 3 підписами, **на 6 прц. до 7 прц.**

Членами можуть бути позичку і дістати тілько члени обезпечені в »Дністрі«.

З **зисків** удїлив „Дністер“ на **публичні добродїйні цїли** квоту 45.835 корон.

Вкладки	2,795.183 К.
Позички удїлені	3,410.684 К.
Удїли членьскі	234·398 К.
Цїнні папери	130.452 К.
Фонд резервовий і инші	46.842 К.
Льокациї	182.206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад зелїзничих поїздів
важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	9·50
Кракова	7·25	9·50	—	**8·40**	**2·30**
Рашева	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10 30
Черновець	8·07	—	**2·05**	5·57	9·30
Черновець	—	—	—	—	**12 20**
Станиславова	5·40	—	—	—	—
Коломиї,	—	10.20	—	—	—
Стрия	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Пустомит	7·29	11·43	3·50	—	11 00
Самбора	8·00	10·30	2·00	—	9·10
Любіня	8·00	10·30	2·00	9·10	—
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8·26	1·15	5·00	9·25	10 10†
Брухович	7·10	—	12·40	4·50	8·20
Брухович	8·15	—	—	—	—
Зимної води	5·50	7·25	1·10	5·45	9·50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·50	**8·25**	**2·45**	**7·00**	11.15
Кракова	—	8.40	6·12	7·35	**12·45**
Рашева	—	—	3·30	—	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	7·45	11 10
Черновець	6·10	9·35	**2·23**	—	10·38
Черновець	—	—	—	—	**2·50**
Станиславова	—	—	—	2·40	—
Коломиї	—	—	—	6·03	—
Стрия	7·30	—	2·25	6·42	11·25
Пустомит	7·30	—	2·25	6·42	11·25
Самбора	6·00	9·05	4·00	—	10·45
Любіня	6·00	9·05	—	4·00	10·45
Рави рускої	6·14	11·05	—	7·10	11·35†
Янова	6·58	9·15	1·35†	3·35	6·30
Брухович	7.21	11·05	—	—	—
Брухович	6·14	—	3·35	7·10	11·35†
Зимної води	3·50	8·40	3·30	7·35	11·15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділї означені †.

Видав і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского.